

Handreiking voor het archiveren van stukken rond (her)benoemingen van burgemeesters 24-08-2017

In deze handreiking worden de uitgangspunten beschreven die gelden met betrekking tot de archivering van stukken bij de (her)benoeming van een burgemeester. Bij een burgemeestersbenoeming wordt een vertrouwenscommissie in het leven geroepen die als taak heeft de aanbeveling voor benoeming voor te bereiden. In het geval van een herbenoeming wordt een raadscommissie gevormd die de aanbeveling tot herbenoeming voorbereidt en/of met de burgemeester een functioneringsgesprek houdt. De werkzaamheden van zowel vertrouwenscommissie als raadscommissie gaan vanwege de persoonlijke informatie over sollicitanten en kandidaten gepaard met een hoge mate van geheimhouding. Niet alleen tijdens het herbenoemingstraject, maar zeker ook na afloop daarvan moeten de commissieleden uiterst zorgvuldig met hun informatie omgaan.

De procedurele gang van zaken rond de (her)benoeming van een burgemeester is vastgelegd in de *Circulaire benoeming, functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester*.¹ Deze circulaire bevat ook een voorbeeldtekst voor een door de raad vast te stellen verordening op de vertrouwenscommissie c.q. de raadscommissie.² In de praktijk blijkt dat in vrijwel alle gevallen van deze modeltekst gebruik wordt gemaakt. Artikel 14 gaat vrij uitvoerig in op de archiefbescheiden die door de vertrouwenscommissie en/of de raadscommissie ontvangen of zelf vervaardigd worden (de volledige tekst van dit artikel is weergegeven in bijlage 1 bij deze handreiking). De in artikel 14 omschreven procedure wijkt in enkele opzichten af van hetgeen gebruikelijk is bij de totstandkoming van, en omgang met overheidsinformatie. Zo dienen alle stukken die uitgaan van of worden ontvangen door de vertrouwens- of raadscommissie te worden verzonden vanaf dan wel te worden gericht aan het privé-adres van de secretaris van de commissie. Gelet op het belang van geheimhouding is het voorts niet ongebruikelijk dat ervoor gekozen wordt om zo min mogelijk informatie vast te leggen. De in de circulaire omschreven gang van zaken gaat verder voorbij aan het bestaan van de afdeling DIV. De bescheiden van de commissies worden niet geregistreerd in het gemeentelijke zaakstelsel of anderszins. Zonder tussenkomst van DIV dienen de bescheiden direct vanaf de griffie te worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats, waar hun openbaarheid gedurende 75 jaar beperkt blijft. Omdat de procedure uit de modelverordening in enkele opzichten in tegenspraak is met de bepalingen uit de Archiefwet 1995, is zorgvuldig handelen geboden. Met deze handreiking biedt het Streekarchief een stappenplan dat zorgt voor een wettelijk juiste gang van zaken.

Stap 1: vorming van de archiefbescheiden

In het geval van een (her)benoeming van een burgemeester worden door de vertrouwenscommissie respectievelijk raadscommissie archiefbescheiden gevormd. Met welke (archief)bescheiden en stukken kunnen de commissies te maken krijgen?

In het geval van de vertrouwenscommissie kan er onder meer sprake zijn van:

- de door de Commissaris van de Koning aan de vertrouwenscommissie beschikbaar gestelde referenties (Circulaire, artikel 4 lid 2);
- de door de Commissaris van de Koning aan de vertrouwenscommissie beschikbaar gestelde opgave in alfabetische volgorde van alle sollicitanten vergezeld van zijn oordeel daarover, en de sollicitatiebrieven van de geselecteerde kandidaten (Circulaire, artikel 4 lid 3);
- een verslag van de beraadslagingen van de vertrouwenscommissie (Circulaire, artikel 5 lid 3);

¹ Staatscourant nr. 15046 (20 juli 2012).

² De volledige titel van deze modelverordening luidt: 'Voorbeeldverordening op de vertrouwenscommissie, die de aanbeveling tot benoeming van de burgemeester voorbereidt, op de raadscommissies, die functioneringsgesprekken met de burgemeester houden en op de raadscommissie, die de aanbeveling tot herbenoeming van de burgemeester voorbereidt'.

- de stukken die de vertrouwenscommissie verzendt aan de gemeenteraad en de Commissaris van de Koning (Circulaire artikel 5 lid 3);
- een verslag van bevindingen (advies) van de vertrouwenscommissie, vergezeld van conceptaanbeveling van twee kandidaten die voor benoeming in aanmerking komen (Circulaire, artikel 5 lid 6).

Met betrekking tot de raadscommissie kan het onder meer gaan om:

- een verslag van de beraadslagingen van de raadscommissie die de aanbeveling voorbereidt (Circulaire, artikel 11, lid 3);
- de stukken die de raadscommissie verzendt aan de gemeenteraad en de Commissaris van de Koning (Circulaire, artikel 11 lid 3);
- een verslag van bevindingen (advies) van de raadscommissie, vergezeld van conceptaanbeveling (Circulaire, artikel 5 lid 5, vgl. ook artikel 11);
- een verslag van de bespreking van de bevindingen van de raadscommissie met de burgemeester (voorbeeldverordening, artikel 10 lid 2);
- een afschrift van het verslag van het functioneringsgesprek met de burgemeester.

Doorgaans stuurt de commissie ook de nodige bescheiden aan de gemeenteraad en aan de Commissaris van de Koning. Dit laat echter onverlet dat die stukken ook (als minuut) in het door de commissie gevormde archief bewaard dienen te blijven, en niet in aanmerking komen voor vernietiging.

Van belang is verder dat de archiefwetgeving geen onderscheid maakt naar de vorm van archiefbescheiden: de bepalingen zijn zowel op papieren als op digitale bescheiden van toepassing. Ingeval er sprake is van digitale bestanden en bij de door de gemeente aangewezen archiefbewaarplaats de mogelijkheid bestaat tot digitale opslag dienen de daarvoor geldende regels te worden gevolgd en moet op overeenkomstige wijze de geheimhouding van de betrokken bescheiden worden gegarandeerd.

In het geval van een functioneringsgesprek voorafgaand aan een herbenoeming dient de raadsgriffier te zorgen voor een afdoende vertrouwelijke archivering van de stukken, waaronder het afschrift van het vastgestelde verslag (Circulaire, artikel 14 lid 4).

Stap 2: overbrenging van de archiefbescheiden

Bij ontbinding van de commissie dienen voorzitter en secretaris ervoor te zorgen dat alle archiefbescheiden onverwijld worden verzameld in een verzegelde envelop, die wordt gerubriceerd als 'geheim' en dient te worden overgebracht naar de door de gemeenteraad aangewezen archiefbewaarplaats, dat wil zeggen: Streekarchief Langstraat Heusden Altena. Van deze overbrenging wordt door voorzitter en secretaris een verklaring opgemaakt, waarin melding wordt gemaakt van de beperking van de openbaarheid gedurende 75 jaar.

De archiefbepalingen uit de voorbeeldverordening wijken in enkele opzichten af van de Archiefwet 1995. Zo wordt er geen stem toegekend aan de beheerder van de archiefbewaarplaats, die immers (artikel 13 lid 1) moet beoordelen of er voldoende aanleiding bestaat ruimte beschikbaar te stellen voor archiefbescheiden die niet voor vernietiging in aanmerking komen en jonger zijn dan (de wettelijke overbrengingstermijn van) twintig jaar. Verder zijn volgens de Archiefwet (die dateert van vóór de invoering van de Wet dualisering gemeentebestuur) niet de voorzitter en secretaris van de vertrouwens- of raadscommissie bevoegd tot het overbrengen van archiefbescheiden naar de archiefbewaarplaats, maar is dat de zorgdrager, dus het college van burgemeester en wethouders. Aangezien het college geen opdracht kan geven aan de raad of voor de raad werkzame personen, is overbrenging door de zorgdrager in dit geval alleen mogelijk indien voorzitter en secretaris van de vertrouwens- of raadscommissie hiertoe door het college worden gemandateerd. Zo nodig vereist dit om een aanpassing van het gemeentelijk mandaatregister.

Een voorbeeldtekst van een verklaring van overbrenging bevindt zich in bijlage 2 bij deze handreiking.

In het geval van een functioneringsgesprek voorafgaand aan een herbenoeming worden geen archiefbescheiden gevormd die voor overbrenging in aanmerking komen, aangezien deze stukken na het aftreden van de burgemeester dienen te worden vernietigd (zie hierna).

Stap 3: vernietiging van de archiefbescheiden die niet worden overgebracht

Voorzitter en secretaris zorgen er bij ontbinding van de commissie eveneens voor dat alle bescheiden die niet voor overbrenging in aanmerking komen en alle kopieën van de over te brengen archiefbescheiden onmiddellijk worden vernietigd.

In het geval van een functioneringsgesprek voorafgaand aan een herbenoeming dienen na het aftreden van de burgemeester alle betreffende stukken door de raadsgriffier te worden vernietigd (Circulaire, artikel 14 lid 4).

Vernietiging moet op zorgvuldige wijze plaatsvinden. Artikel 8 van het Archiefbesluit 1995 bepaalt daaromtrent het volgende:

‘De zorgdrager maakt van de vernietiging, vervanging of vervreemding een verklaring op, die ten minste een specificatie van de vernietigde, vervangen of vervreemde archiefbescheiden bevat, alsmede aangeeft op grond waarvan en op welke wijze de vernietiging, vervanging of vervreemding is geschied. Een exemplaar van deze verklaring wordt bewaard door het overheidsorgaan waaronder de archiefbescheiden zouden berusten, indien zij niet waren vernietigd, vervangen of vervreemd’.

Een voorbeeldtekst van een verklaring van vernietiging bevindt zich in bijlage 3 bij deze handreiking.

Bijlage 1: letterlijke tekst uit Modelverordening

Artikel 14 Archivering

- 1. De voorzitter en de secretaris van de commissie dragen er bij de benoemings- en herbenoemingsprocedure zorg voor dat op het tijdstip bedoeld in artikel 13 alle archiefbescheiden onverwijld in een verzegelde envelop en gerubriceerd als "geheim" worden overgebracht naar de op grond van artikel 31 van de Archiefwet door de gemeenteraad aangewezen archiefbewaarplaats.
- 2. De voorzitter en de secretaris van de commissie dragen er bij de benoemings- en herbenoemingsprocedure zorg voor dat van de in het eerste lid bedoelde overbrenging een verklaring van overbrenging als bedoeld in artikel 9 van het Archiefbesluit 1995 wordt opgemaakt. In deze verklaring wordt melding gemaakt van de met toepassing van artikel 15, lid 1 sub a en c, van de Archiefwet 1995 gestelde beperkingen aan de openbaarheid, geldende voor een periode van 75 jaar.
- 3. De voorzitter en de secretaris van de commissie dragen er bij de benoemings- en herbenoemingsprocedure zorg voor dat alle overige bescheiden en alle kopieën van de in dit artikel bedoelde bescheiden onmiddellijk worden vernietigd.
- 4. De raadsgriffier draagt bij functioneringsgesprekken zorg voor een afdoende vertrouwelijke archivering van de stukken, waaronder het afschrift van het vastgestelde verslag. Na het aftreden van de burgemeester worden alle betreffende stukken door de raadsgriffier vernietigd.

Bijlage 2: model verklaring van overbrenging

N.N. verklaart hierbij, krachtens mandaat van burgemeester en wethouders van de gemeente ##, te hebben overgedragen aan de beheerder van de gemeentelijke archief-bewaarplaats, die verklaart te hebben overgenomen

de verzegelde archiefbescheiden van de vertrouwenscommissie (her)benoeming burgemeester in 201#. Op de overgebrachte archiefbescheiden zijn op grond van artikel 15, eerste lid, onder a en c, van de Archiefwet 1995, beperkingen aan de openbaarheid gesteld volgens besluit van de raad van de gemeente ##### d.d. ##-##-201# [verwijst naar de verordening op de vertrouwens- c.q. de raadscommissie], die conform artikel 10 van het Archiefbesluit 1995 als bijlage aan deze verklaring zijn toegevoegd.

De streekarchivaris verklaart in zijn hoedanigheid van beheerder van de archiefbewaarplaats de hier genoemde archiefbescheiden in de archiefbewaarplaats te hebben opgenomen.

datum

datum

gemeente #

H. van Engen
streekarchivaris Streekarchief
Langstraat Heusden Altena

Bijlage 3: model verklaring van vernietiging

VERKLARING VAN Vernietiging van Archiefbescheiden

Hierbij verklaart ondergetekende dat overeenkomstig het bepaalde in artikel 8 van het Archiefbesluit 1995, de archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen van

de vertrouwenscommissie benoeming burgemeester in 20## / raadscommissie herbenoeming burgemeester in 20## / raadscommissie die functioneringsgesprekken met de burgemeester heeft gehouden in 20##

zijn vernietigd.

In totaal betreft de vernietiging ## m¹

Deze vernietiging heeft plaats gevonden op grond van:

De verordening vertrouwenscommissie benoeming burgemeester/raadscommissie herbenoeming burgemeester/raadscommissie die functioneringsgesprekken met de burgemeester houdt dd. ##-##-####.

De vernietiging is uitgevoerd door de firma #####.

Plaats, datum

Het College van [naam gemeente],
namens dit,
de secretaris van de raadscommissie/trouwenscommissie

Naam ondergetekende